

“DEMİR-ÇELİK” SEKTÖRÜ YENİ ÖNLEMLER İSTİYOR

HAZIRLAYAN: ERKAN ÇAKAN

ABD’NİN ÇELİK VE ALÜMİNYUM İTHALATINA GETİRDİĞİ VERGİLERLE BAŞLAYAN TİCARİ GERİLİM DİĞER ÜLKELERİN BUNA KARŞI MİSİLLEME GİRİŐİMLERİYLE İYİCE TIRMANDI. ÖZELLİKLE ABD ÇİN İLE ABD-AB ARASINDA YAŞANAN ÇEKİŐME VE AB’NİN ÇELİK İTHALATINA GETİRDİĞİ KOTA UYGULAMASI, TÜRKİYE DEMİR-ÇELİK SEKTÖRÜNÜ OLUMSUZ ETKİLEDİ. UZMANLAR, BU RİSKE KARŞI TÜRKİYE’NİN DE GÜMRÜK VERGİLERİ VE POLİTİKA ARAÇLARI İLE İÇ PİYASAYI KORUMASI GEREKTİĞİ GÖRÜŐÜNDE BİRLEŐİYOR.

37.5

MİLYON TON

2017 yılı üretim miktarı

18.3

MİLYON TON

2017 yılında yapılan
ihracat miktarı

%0.9

ORAN

Bu yılın ilk dokuz
ayındaki üretim artışı

19

MİLYON TON

Bu yıl öngörülen toplam
ihracat miktarı

12.4

MİLYAR DOLAR

Bu yılın ilk 10 ayında
yapılan ihracatın
değeri

AB ve ABD'nin korumacı politikaları ile çelik ithalatına getirdiği kota uygulaması, Türkiye ihracatını olumsuz etkiliyor. ABD'nin vergilerine karşı misillemeler devam ederken, Türkiye bu konuda koruma önlemi soruşturması başlattı. Globalde korumacılık eğilimi yükselmekte olup, ülkelerin daha içe dönük bir yapıya büründüğünü belirten uzmanlar, ülkelerin korumacılık politikalarının mevcut birçok anlaşma ile ters düştüğünün altını çiziyor. Sektörde 2017 yılında başlayan ve bu yıl da devam eden küresel çelik talebindeki toparlanma, büyük risklerle de karşı karşıya. ABD'nin başlattığı ve başta AB olmak üzere, Kanada ve diğer ülkelerin de katıldığı korumacı politikalar, küresel talepteki toparlanmanın, küresel çelik piyasalarına yönelmesinde sınırlayıcı rol oynuyor. 2017 yılında 37-39 milyon ton seviyelerinde seyreden aylık global çelik ihracatı, bu yılın ilk çeyreğinde 35-36 milyon ton seviyelerine geriledi.

ABD Başkanı Donald Trump, '232. Madde' kapsamında çelik sektörünün stratejik bir sektör olduğu ve artan ithalatın ABD'nin çelik üretimine zarar verdiği gerekçesiyle çelik ithalatı üzerine yüzde 25 oranında ek vergi getirdi. Ardından yaptığı bir açıklama ile Türkiye'den yapılan alüminyum ithalatında gümrük vergisini yüzde 20'ye, çelikte ise yüzde 50'ye yükseltti. Bu oran, ABD'ye olan ihracatımızın yılın ilk dokuz ayında miktar bazında yüzde 36.3, değer bazında yüzde 20.3 oranında gerilemesine yol açtı. Geline bu aşamada çelik sektörünün üretimini devam ettirebilmesini teminen, AB ülkelerinden Türkiye'ye yapılacak ihracat yanında ABD ve AB bölgesine ihracat yapmakta zorlanacak olan ülkelerin ihracatlarını Türkiye'ye yönlendirmesi riskine karşı gümrük vergileri ve dış ticaret politikası araçları ile iç piyasanın korunması gerekiyor.

Kurlardaki dalgalanma ve talepteki daralma etkili oldu

Artan korumacılık politikaları Türkiye'nin ihracatını olumsuz etkilerken, Türkiye Çelik Üreticileri Derneği'nden (TÇÜD) alınan verilere göre sektörde, Ocak ayında miktarda yüzde 11.6 oranında artan ihracatın, bu tarihten sonra Haziran ayına kadar aylık ortalama yüzde 7 oranında

gerilediği gözleniyor. Haziran ayından sonra kurlardaki dalgalanmanın ve yurtiçi talepteki daralmanın etkisi ile ihracatın yeniden artış eğilimine girmesi ve miktar yönünden son dört ayda ortalama yüzde 42.5 oranında artış göstermesi dikkat çekiyor. Türkiye demir-çelik sektöründe 2017 yılında üretim artışı devam ederken, ham çelik üretimi, bir önceki yıla kıyasla yüzde 13.2 oranında artarak, 37.5 milyon ton seviyesine ulaştı. Aynı yıl ihracat, miktar olarak yüzde 8.4 artarken, ithalat yüzde 6.8 oranında geriledi. 2018 yılı Haziran ayına kadar, aylık ortalaması yüzde 18.9 oranında artan Türkiye'nin çelik tüketimi, bu tarihten sonra gerilemeye başlayarak, dokuz aylık ortalamada yüzde 4.6 oranında azaldı. Özellikle son üç ayda gözlenen tüketimdeki yüksek oranlı gerilemenin, yıl

sonuna doğru kademeli bir şekilde gevşemesi bekleniyor. Eylül ayı yassı mamul üretimindeki yüzde 9.8 oranındaki artış da bu beklentiye teyit ediyor.

Üretimin yüzde 0.9 artması gelecek açısından ümit verdi

Yurtiçi talepteki daralmaya ve ABD'ye yönelik ihracattaki keskin düşüşe rağmen, yılın ilk dokuz ayı itibarıyla ham çelik üretiminin yüzde 0.9 artış göstermesi gelecek açısından ümit veriyor. ABD'nin aldığı korumacı tedbirler, yılın başından beri bu ülkeye ihracatta yüzde 20.3 oranında bir gerileme kaydedilmesine sebep olmasına rağmen, AB'nin aldığı tedbirlerin kotaya bağlı olması ihracatı hareketlendirdi. Bu durum, AB ülkelerine yapılan ihracatın, geçen yılın dokuz ayına göre yüzde 53

artmasına imkan sağladı. Kota uygulamasının, 200 günlük sürenin son aylarında AB ülkelerine yönelik ihracatı yavaşlatması bekleniyor. Diğer taraftan, yılın ikinci yarısında döviz kurlarında görülen yüksek oranlı artış, son üç aylık dönemde ithalatta yüzde 6.2 oranında gerilemeye neden oldu. Bütün bu olumsuz şartlara rağmen, Türkiye çelik sektörü kendine yeni pazarlar buldu ve 2017 yılının Ocak-Eylül döneminde yüzde 109 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı, bu yılın aynı döneminde yüzde 121 seviyesine çıktı.

Türkiye AB, Uzakdoğu ve Güney Asya'ya yöneldi

Türkiye'nin çelik ihracatı yıllar içinde değişkenlik gösteriyor. Uzmanlar, yıllar içinde en fazla ihracatı yapılan ürünlerin

sıralaması değişse de son dönemlerde yassı ürünlerin en fazla ihracat edilen ikinci ürün grubunu oluşturduğunu ifade ediyor. İhracat pazarlarına bakıldığında ise 2017'ye kadar altyapı ve inşaat projelerinin yoğunluğu nedeniyle Ortadoğu ve Körfez bölgesi en önemli ihracat pazarı oldu. Son dönemlerde bu bölgelere ihracatta gerileme yaşandığını ileten uzmanlar, söz konusu gerilemede bölgedeki siyasi gelişmeler ile yatırımların yavaşlamasının büyük rol oynadığına işaret ediyor. Bu nedenle demir-çelik üreticileri; AB ülkelerine, Uzakdoğu ve Güney Asya bölgesine odaklanıyor.

Küresel çelik sektöründe, katma değeri yüksek ürünler ön plana çıkıyor. Türkiye'nin çelik üretim yelpazesinde ise hâlâ katma değeri düşük ürünler yer alıyor.

Küresel ölçekte önde gelen çelik üreticileri arasında, 2017 yılında yedinci sırada yer alan Almanya, ihracat ortalama birim fiyatında ise globalde ikinci sırada yer alıyor. Türkiye ise çelik üretiminde sekizinci sıradayken, ihracat ortalama birim fiyatında ise 16'ncı sırada. Türkiye'de katma değerli üretime yönelik yatırımlar istenilen düzeye ulaşılmış değil. İthalatta katma değerli çelik ürünlerinin payı oldukça yüksek. Endüstri 4.0 özellikle ağır sanayide daha az çalışanın ve daha çok bilgisayarlı sistemlerin yer aldığı, siparişten teslimata kadar geniş bir alanı kapsayan bir süreci içeriyor. Globalde entegrasyonlu üretim yapan çelik tesislerinin örnekleri mevcut olsa da küresel çelik sektörü nezdinde Endüstri 4.0'ın yaygınlığı görece düşük seviyelerde kalıyor.

Serbest ticaret anlaşmaları sektörü olumsuz etkiliyor

Rusya, Ukrayna ve Çin gibi bazı ülkelerin devlet destekli dumpingli fiyatlar üzerine kurulu ihracat politikaları, uluslararası piyasalarda rekabeti bozuyor ve bu durum dış ticarete ciddi açıkların oluşmasına yol açıyor. Bu tür ithalatın önlenmesine yönelik vergi ve koruyucu tedbirlerin alınmasına ihtiyaç duyuluyor. Devlet destekli üretim yapan ve üretiminin büyük kısmını ihraç eden çelik üreticisi Güney Kore ile imzalanan, Ukrayna ve Japonya ile görüşmeleri devam eden serbest ticaret

anlaşmaları, Türkiye'yi gereğinden fazla ithalata yönlendiriyor. Bu durum da Türkiye çelik sektörünün kendi üretim kapasitesini kullanmasına olanak vermiyor. Bu sebeple gelişmiş ve aktif devlet desteği alan söz konusu ülkelerle yapılacak olan serbest ticaret anlaşmalarında, çelik sektörünün kapsam dışında tutulması gerekiyor.

Öte yandan, 2017 yılı başından önce yüzde 30 olan gümrük vergisi, inşaatçıların talebi üzerine 28 Temmuz 2017 tarihinde yüzde 10'a indirildi, bu yılın başında ise sıfırlandı. Bu bağlamda, Çin'e ve AB'ye mal satamayan Rusya ve Ukrayna'nın en yakın

ve sıfır gümrüklü pazar olarak Türkiye'yi gördükleri biliniyor. AB'nin önlem olarak yüzde 25 vergi ve kota uygulaması ile önlem aldığı Rusya ve Ukrayna'nın rotasını gümrük vergisi sıfırlanan, en yakın pazar konumundaki Türkiye piyasasına çevirdikleri gözleniyor. Demir-çelik sektöründeki tedirginliği ortadan kaldırmak, Rusya ve Ukrayna'nın sadece inşaat demiri değil, her türlü demir-çelik ürününü piyasamıza yönelmelerini önlemek için tedbir alınması gerekiyor. Söz konusu endişelerin önüne geçilebilmesi için gümrük vergisinin ilk aşamada yassı ürünlerde yüzde 9, uzun ürünlerde yüzde 15 seviyesine çıkarılmasına ihtiyaç duyuluyor.

Ham çelik üretimi artışında yavaşlama eğilimi

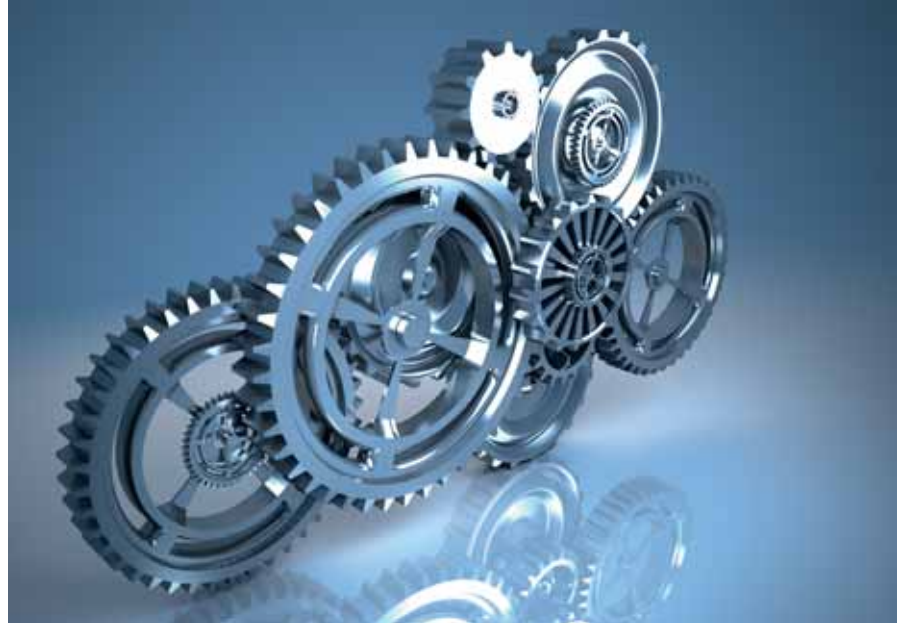
Türkiye demir-çelik sektörünün 2017 yılı üretimi yüzde 13.1 artarak, 37.5 milyon ton oldu ve bu üretim ile global ölçekte sekizinci oldu. 2017 yılında ihracat ise yüzde 7.7 artışla, 17.7 milyon tona yükseldi ve global ölçekte 10'uncu ihracatçı konumunda yer aldı. Bu yılın ilk yarısında, sektör bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla miktar bazında yüzde 2.5 azalışla 9.4 milyon tonluk, değer bazında ise yüzde 22.4 artış ile 7.1 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirdi. Bu yılın ilk 10 ayında ise ihracat, 2017 yılının Ocak-Ekim dönemine kıyasla yüzde 35.2 artışla 12.4 milyar dolara yükseldi. Miktar bazında ise yüzde 15.5 artışla 16.8 milyon tona çıktı. Ayrıca Ocak-Ekim döneminde Türkiye'nin çelikte ton başına ortalama birim fiyatı, 2017 yılına göre yüzde 17 artış ile 740 dolara yükseldi. Ekim ayı ton başına ortalama birim fiyat ise 2017 yılının aynı ayına kıyasla yüzde 0.4 artışla 689 dolar olarak gerçekleşti.

Son beş yıllık ihracat ve üretim rakamlarına bakıldığında; 2013 yılında üretim 34.7 milyon ton, ihracat 18.4 milyon ton olurken, 2014 yılında üretim 34 milyon tona, ihracat ise 17.5 milyon tona geriledi. 2015 yılında üretim 31.5 milyon tona, ihracat 16.1 milyon tona düştü. 2016 yılında üretim 33.2 milyon ton, ihracat 16.5 milyon ton oldu. 2017 yılında ise üretim 37.5 milyon tona, ihracat ise 17.7 milyon tona yükseldi. Ham çelik üretimi artışındaki yavaşlama eğilimi, Ocak-Eylül döneminde de sürerek, yüzde 0.9 oranında hafif bir yükselişle, 2017 yılın aynı dönemindeki 27.7

milyon tondan 28 milyon tona çıktı. Bu yıl sonu ihracatın, miktar bazında 19 milyon tona, değer bazında ise 15 milyar dolara yükselmesi öngörülüyor. Türkiye'nin hedef pazarları arasında Güneydoğu Asya, Batı Afrika ve Güney Amerika bölgeleri yer alıyor. Diğer taraftan sektörün yine son beş yıllık ithalatı incelediğinde; 2013 yılında ithalat 16.2 milyon ton olurken, 2014 yılında ithalat 14.8 milyon ton gerçekleşti, 2015 yılında ise 20.6 milyon tona ulaştı. 2016 yılında ise bu rakam 18.8 milyon tona geriledi ve 2017'de ise 17.7 milyon ton olarak gerçekleşti.

ABD'ye ihracat yüzde 36.3 düşerek, 1 milyon tona geriledi

Türkiye çelik sektörü, Endüstri 4.0 ve globalde diğer gelişmeleri yakından takip ediyor. Yeni teknolojilerin takibi konusunda son derece ileri adımlar atan sektör, son iki yılda önemli mesafe kaydetti. Ar-Ge merkezleri sayısını 25'e ulaştıran sektör, katma değerli ürünlerle rekabet gücünü de artırıyor. Türkiye'de çelik üretimi artarak devam ederken, son zamanlarda gerek döviz kuru gerekse fon uygulamaları etkisiyle görülen ithalattaki düşüş nedeniyle yurtiçi talebin, yurtiçi üretimle karşılanması gerekiyor. Bu durum, orta vadede iç talepte oluşan daralmanın giderilmesi halinde, ilave yatırımlar yapılmasını zorunlu kılıyor. Bu yönüyle ihracat artışından kaynaklanan üretim artışının yurtiçi talep

ile desteklenmesi, sektörün gelecek yıllarda üretim, istihdam ve dış ticaret açığının azaltılmasında Türkiye'ye katkı sunacak.

ABD'nin, Türkiye'den çelik ithalatına yüzde 50 vergi getirmesi ihracatta kayda değer düşüşe neden oldu. Bu yılın Ocak-Ekim döneminde en çok ihracat azalışı yaşanan ülke ABD olurken, ihracat yüzde 36.3 düşerek 1 milyon tona geriledi. Başta ABD olmak üzere ülkelerin serbest ticareti önleyici ve Dünya Ticaret Örgütü kurallarına aykırı kararları ihracatı olumsuz etkiledi.

Yakın dönemde korumacılık seyrinin diğer ülkeleri de içine alarak devam edeceği öngörülüyor. Türkiye demir-çelik sektörü, kaliteli ve rekabetçi ürünlerini 200'e yakın ülkeye ihraç ederken, ihracat sıralamasında 10'uncu, üretim bazında bakıldığında ise sekizinci sırada yer alıyor. Çelik üretiminde ilk 10'da sırasıyla Çin, Japonya, Hindistan, ABD, Rusya, Güney Kore, Almanya, Türkiye, Brezilya ve İtalya yer alıyor.

Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu (AKÇT) anlaşmasıyla devlet teşviklerinden ve Ar-Ge desteklerinden çok kısıtlı olarak yararlanabilen sektör, yatırımlarını kendi imkânları ve kredi kullanmak suretiyle gerçekleştiriyor. Bu bakımdan sektörün üretim ve ihracat potansiyelinin devamlılığı büyük önem arz ediyor.

Sektörün gelişmesini kısıtlayan yapısı ile AKÇT Serbest Ticaret Anlaşması, devlet destekli üretim ve ihracat yapan ülkelerle rekabet gücünü olumsuz yönde etkiliyor. Söz konusu anlaşmanın günün şartlarına göre yenilenmesi ve görüşmelere çelik sektörünün de dâhil edilmesi gerekiyor.

Türkiye çelik sektörü, direkt olarak yaklaşık 35 bin kişiye, dolaylı olarak ise yaklaşık 250 bin kişiye istihdam sağlıyor. Türkiye ekonomisinin en önemli yapı taşlarından biri olan çelik sektörü, 1930'lu yıllardan itibaren başlayan sanayileşme hamlesinde önemli bir rol üstlendi. Devlet eliyle kurulum gelişen çelik sanayii, bugün itibarıyla

2016-2017 Yılı Dünya Ham Çelik Üretimi (Bin Ton)

	2017	2016	Değişim %
Çin	831.730	786.888	5.7
Japonya	104.661	104.775	-0.1
Hindistan	101.371	95.475	6.2
ABD	81.640	78.475	4.0
Rusya	71.340	70.453	1.3
Güney Kore	71.081	68.581	3.7
Almanya	43.560	42.080	3.5
Türkiye	37.524	33.163	13.1
Brezilya	34.365	31.275	9.9
İtalya	24.041	23.373	2.9

üç entegre, 24 ark ocaklı, beş indüksiyon ocaklı tesis ve yaklaşık 200 haddehane ile üretim yapıyor.

Demir-çelik sektörüne ABD tarafından uygulanan vergi ve kota uygulamaları kısa vadede ihracatı olumsuz etkilerken, uzun vadede ise Türkiye sanayisinin dışa bağımlılığını azaltarak, güçlenmesini sağlayacak yerli üretim kararını tetikliyor. Yeni dönemde ana metal alanında sürdürülebilir ve güvenli girdi tedariki Türkiye sanayisinin en önemli konularından biri olacak. Bu karar ile demir-çelik sektörü üretiminde ithalatla karşılanan paslanmaz çelik, vasıflı çelik, yapısal çelik ve dikişsiz boru gibi yüksek katma değerli ürünlerin Türkiye'de üretimine öncelik ve destek verilecek.

Türkiye'de üretimi olmayan paslanmaz çelik, grafit elektrot, külçe, çinko, sünger demir, alaşımli alüminyum gibi ürünlerde 2023'e kadar üretim kapasitesi oluşturulacak. Çelik tiplerinin yerli üretimi için stratejiler belirlenecek ve Türkiye sanayisinin dışa bağımlılığı azaltılarak güçlenmesi için çalışmalar hız kazanacak.

7 milyar dolarlık ithalatın önüne geçilmesi planlanıyor

Türkiye paslanmaz çeliğe beş yılda 6 milyar dolar, sünger demirine 621 milyon dolar ödedi. Getirilen vergi ve kotalara önlem olarak, yeni dönemde öncelikle paslanmaz çelik ve sünger demir üretimi için strateji oluşturulacak. Böylece yerli üretim ile yaklaşık 7 milyar dolarlık ithalatın önüne geçilmesi planlanıyor.

Bu yılın Ocak-Eylül döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 4.7 artış gösteren global ham çelik üretimi, 1 milyar 347 milyon ton olarak gerçekleşti. Söz konusu dönemde, ilk sırada yer alan Çin, yüzde 6.1 üretim artışı kaydederek, 699 milyon ton üretim miktarına ulaşırken, 79.7 milyon tonluk üretim miktarı ve yüzde 6.1 artış oranıyla Hindistan ikinci, Japonya ise yüzde 0.4 artış oranı ve 78.6 milyon ton üretim ile üçüncü sırada yer aldı. Aynı dönemde Türkiye yüzde 0.9 artış oranı kaydederek, 28 milyon ton ham çelik üretti ve sekizinci sıradaki yerini korudu. Dünya Çelik Derneği'nin (Worldsteel) açıkladığı verilere göre, 2018 yılı Temmuz ayında 64 ülkenin toplam ham çelik üretimi, 2017 yılının aynı ayına kıyasla yüzde 5.8 artışla 154.6 milyon tona yükseldi. Temmuz ayında Çin'in ham

çelik üretimi, 2017 yılının aynı ayına göre yüzde 7.2 oranında artışla 81.2 milyon tona yükselirken, Hindistan'ın üretimi yüzde 8 yükselişle 9 milyon tona çıktı. Hindistan, söz konusu ayda ham çelik üretimi yüzde 2 azalışla 8.4 milyon tonda kalan Japonya'ya geride bırakmış oldu.

Worldsteel'in açıkladığı verilere göre, Ocak-Temmuz döneminde global ham çelik üretimi, önceki yılın aynı dönemine kıyasla miktar olarak yüzde 5 seviyesinde artışla 1 milyar tona ulaştı. Yedi aylık dönemde en büyük çelik üreticisi konumundaki Çin'in ham çelik üretimi, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 6.3 oranında artışla 532.8 milyon tona yükselirken, ikinci sıraya yükselen Hindistan'ın ham çelik üretimi yüzde 5.5 oranında artışla 61.8 milyon tona ulaştı.

Üçüncü sıraya gerileyen Japonya'nın ham çelik üretimi ise yüzde 0.8 artışla 61.4 milyon ton seviyesinde gerçekleşti.

Üretimde en fazla artış yüzde 29.5 ile Vietnam'da

Ocak-Temmuz döneminde globalde en büyük 10 çelik üreticisi konumundaki ülkelerin tümünde üretim artışı gözlenirken, ilk 20 ülke arasında üretimde en fazla artış yüzde 29.5 ile Vietnam'da, ardından da yüzde 23.6 ile İran'da görüldü. Sekizinci sırada yer alan Türkiye'nin ham çelik üretimi, yüzde 2.8 artışla 22.2 milyon ton seviyesinde gerçekleşti. Dokuzuncu sırada yer alan Brezilya'nın ham çelik üretimi ise söz konusu dönemde yüzde 3.4 artışla 20.2 milyon ton oldu. Rusya'nın üretimi, söz konusu dönemde yüzde 2.2 artışla 42.1 milyon tona yükselirken, Ukrayna'nın ham çelik üretimi aynı dönemde yüzde 2.9 artışla 12.2 milyon ton seviyesinde kaydedildi.

Yedi aylık dönemde, AB'nin üretimi yüzde 2 artışla 102 milyon tona yükselirken, Asya bölgesinin üretimi yüzde 5.6 artışla 724.7 milyon tona çıktı. Diğer Avrupa bölgesinin üretimi ise kayda değer oranda, Türkiye'nin de katkısıyla yüzde 3.6 artışla 24.1 milyon tona yükseldi. BDT bölgesinin ham çelik üretimi yüzde 2.6 artışla 59.1 milyon ton seviyesinde gerçekleşti. 64 ülkenin ham çelik üretimindeki kapasite kullanım oranı, Temmuz ayında 2017 yılının aynı ayına kıyasla 3.8 puan daha yüksek, Haziran ayına kıyasla ise 1.4 puan daha düşük olan yüzde 77.5 seviyesinde kaydedildi.

"Hurdaya bağımlılığı azaltıcı tedbirler uygulamaya konmalı"

Global çelik sektöründe önemli bir oyuncu olan Türkiye, yaşanan gelişmeler doğrultusunda politikalarını belirlemeli. Gelecek hedeflerine paralel olarak yapılan planlamaların gözden geçirilmesi gerekiyor. Hurdaya bağımlılığı azaltıcı teknolojik tedbirler uygulamaya konmalı. Maliyetleri azaltan üretim pratiklerinin devreye alınması, enerji geri kazanımı ve birbirinin tekrarı olan yatırımlardan kaçınılması gerekiyor. Ayrıca üretim üzerindeki suni yüklerin devlet tarafından kaldırılması, müşteri talep ve beklentilerini karşılayan ürünlerin imalatına odaklanılmalı.

Türkiye'de tüketilen, ancak halihazırda tamamen ya da kısmi üretilmeyen çelik imalatına yönelik planlama ve yatırımlar yapılmalı. Paslanmaz çelik, takım çeliği, zırh çeliği, denizaltı çeliğinin yanı sıra petrol boru çeliği, aşınmaya dayanıklı çelik alanında üretim yapılamıyor. Bunun dışında Türkiye, yüksek mukavemetli çelik, kalıp çeliği, elektrik çeliği ve krojenik çelik gibi katma değeri yüksek, kaliteli çelik türünün üretimini gerçekleştiremiyor. Özellikle savunma sanayiinde kullanılan çeliklerin üretimi, yaşanan siyasal ve konjonktürel gelişmeler dikkate alındığında, daha da kritik hale geliyor. Bu alanda yapılacak yatırımlar ile iç piyasadaki ihtiyaç karşılanıp ithalat azaltılırken, aynı zamanda yapılacak ihracat ile dış ticaret açığının azaltılmasına da olumlu katkılar sağlanabilir.

Global çelik sektöründe önemli bir oyuncu olan Türkiye, yaşanan gelişmeler doğrultusunda politikalarını belirlemeli. Gelecek hedeflerine paralel olarak yapılan planlamaların gözden geçirmesi gerekiyor. Hurdaya bağımlılığı azaltıcı teknolojik tedbirler uygulamaya konmalı. Maliyetleri azaltan üretim pratiklerinin devreye alınması, enerji geri kazanımı ve birbirinin tekrarı olmayan yatırımların yapılması gerekiyor. Ayrıca müşteri talep ve beklentilerini karşılayan ürünlerin imalatına odaklanılmalı. Türkiye'de tüketilen, ancak halihazırda tamamen ya da kısmi olarak üretilmeyen çelik imalatına yönelik planlama ve yatırımlar yapılmalı. Sektörün kullanmakta olduğu hurda, cevher, elektrot, ferro alyaj gibi üretim girdileri büyük ölçüde ithal ediliyor.

“İTHALATIN ÖNLENMESİNE YÖNELİK TEDBİRLER GEREKİYOR”

Veysel YAYAN
Türkiye Çelik Üreticileri Derneği
(TÇÜD) Genel Sekreteri

Küresel çelik talebi, gelişmiş ülkelerde yatırım faaliyetlerindeki toparlanmaya ve gelişmekte olan ülke ekonomilerinin artan performansına bağlı olarak artmaya devam ediyor. 2017 yılında başlayan ve bu yıl da devam eden küresel çelik talebindeki toparlanma, ciddi risklerle de karşı karşıya bulunuyor. ABD'nin başlattığı ve başta AB olmak üzere, Kanada ve diğer ülkelerin de katıldığı korumacı politikalar, küresel talepteki toparlanmanın, küresel çelik piyasalarına yönelmesinde sınırlayıcı rol oynuyor. Global çelik ticaretindeki korumacı yaklaşımların ticaret savaşlarına dönüşmesi, küresel çelik ticaretinde gerilemeye yol açıyor. 2017 yılında 37 ila 39 milyon ton seviyelerinde seyreden aylık global çelik ihracatı, bu yılın ilk çeyreğinde 35 ila 36 milyon ton seviyelerine geriledi. Ortalama yüzde 9'a tekabül eden söz konusu gerilemenin, Çin'de yüzde 27'ye, Hindistan'da ise yüzde 35'e ulaştığı gözleniyor.

Türkiye'nin ihracatı da bu gelişmelerden olumsuz yönde etkileniyor. Ocak ayında miktar yönünden yüzde 11.6 oranında artan ihracatın, bu tarihten sonra Haziran ayına kadar aylık ortalama

Çelik sektörünün üretimini devam ettirebilmesi için AB ülkelerinden Türkiye'ye yapılacak ihracatın yanında, ABD ve AB bölgesine ihracat yapmakta zorlanacak olan ülkelerin Türkiye'ye yönlendirmesi riskine karşı gümrük vergileri ve dış ticaret politikası araçları ile iç piyasanın korunması gerekiyor.

yüzde 7 oranında gerilediği gözleniyor. Haziran ayından sonra kurlardaki dalgalanmanın ve yurtiçi talepteki daralmanın etkisi ile ihracatın yeniden artış eğilimine girmesi ve miktar yönünden son dört ayda ortalama yüzde 42.5 oranında artış göstermesi dikkat çekiyor.

2017'de ihracat arttı ithalat yüzde 6.8 geriledi

Demir-çelik sektörünün, 2017 yılında ekonomik büyümeye paralel bir şekilde üretim artışı devam ederken, ham çelik üretimi bir önceki yıla kıyasla yüzde 13.2 oranında artarak, 37.5 milyon ton seviyesine ulaştı. Aynı yıl ihracat, miktar olarak yüzde 8.4 artarken, ithalat yüzde 6.8 oranında geriledi. Bu yılın Haziran ayına kadar, aylık ortalama yüzde 18.9 oranında artan Türkiye'nin çelik tüketimi, bu tarihten sonra gerilemeye başlayarak, dokuz aylık ortalama yüzde 4.6 oranında azaldı. Özellikle son üç aydır gözlenen tüketimdeki yüksek oranlı gerilemenin yıl sonuna doğru kademeli bir şekilde gevşemesi bekleniyor. Eylül ayı yassı mamul üretimindeki yüzde 9.8 oranındaki artış, bu beklentiyi teyit ediyor.

Yurtiçi talepteki daralmaya ve ABD'ye yönelik ihracattaki keskin düşüşe rağmen, yılın ilk dokuz ayı itibarıyla ham çelik üretiminin yüzde 0.9 artış seviyesinde tutunması, gelecek açısından ümit veriyor.

2018 yılının geri kalan aylarında, yurtiçi talepteki kayıpların ihracat yolu ile dengelenmesi, üretimin 2017 yılı seviyelerinin altına düşmemesi ve ihracatın ithalatı karşılama oranının yüzde 130 seviyelerine ulaşması, çelik sektörümüzü uluslararası korumacı politikalar karşısında sahipsiz bırakmama yaklaşımının ısrarla sürdürülmesine bağlı görünüyor.

AB ülkelerine yapılan ihracat yüzde 53 arttı

ABD'nin aldığı korumacı tedbirler, yılın başından bu yana ihracatta gerilemeye yol açtı. Buna karşılık AB'nin aldığı tedbirlerin kotaya bağlı olması, ihracatı hareketlendirerek AB ülkelerine yaptığımız ihracatın, 2017 yılının ilk dokuz ayına göre yüzde 53 oranında artmasına imkan sağladı. Kota uygulamasının, 200 günlük sürenin son aylarında, AB ülkelerine yönelik ihracatı yavaşlatması bekleniyor. Diğer taraftan, yılın ikinci yarısında döviz kurlarında görülen yüksek oranlı artış, son üç aylık dönemde ithalatta yüzde 6.2 gerilemeye neden oldu. Bütün bu olumsuz şartlara rağmen, Türkiye çelik sektörü kendine yeni pazarlar buldu ve 2017 yılının Ocak-Eylül döneminde yüzde 109 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı, bu yılın aynı döneminde yüzde 121 seviyesine çıktı.

Bu yılın Ocak-Eylül döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 4.7 artış gösteren global ham çelik üretimi, 1 milyar 347 milyon 45 bin ton olarak gerçekleşti. Söz konusu dönemde, ilk sırada yer alan Çin, yüzde 6.1 üretim artışı kaydederek, 699.4 milyon ton üretim miktarına ulaşırken, 79.7 milyon tonluk üretim miktarı ve yüzde 6.1 artış oranıyla Hindistan ikinci, Japonya ise yüzde 0.4 artış oranı ve 78.6 milyon ton üretim ile üçüncü sırada yer aldı. Aynı dönemde Türkiye yüzde 0.9 artış oranı kaydederek, 28 milyon ton ham çelik üretti ve sekizinci sıradaki yerini korudu.

“Demir-çelik sektörü kendi dinamikleriyle büyüyor”

Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu (AKÇT) anlaşmasıyla devlet teşviklerinden ve Ar-Ge desteklerinden çok kısıtlı olarak

yararlanabilen sektör, yatırımlarını kendi imkânları ve kredi kullanmak suretiyle gerçekleştiriyor. Bu bakımdan sektörün üretim ve ihracat potansiyelinin devamlılığı büyük önem arz ediyor.

Sektörün gelişmesini kısıtlayan yapısı ile AKÇT Serbest Ticaret Anlaşması, devlet destekli üretim ve ihracat yapan ülkelerle rekabet gücünü olumsuz yönde etkiliyor. Söz konusu serbest ticaret anlaşmasının günün şartlarına göre yenilenmesi ve görüşmelere çelik sektörünün de dâhil edilmesi gerekiyor.

Devlet destekli üretim yapan ve üretiminin büyük kısmını ihraç eden çelik üreticisi Güney Kore ile imzalanan, Ukrayna ve Japonya ile görüşmeleri devam eden serbest ticaret anlaşmaları, Türkiye'yi gereğinden fazla ithalata yönlendiriyor. Bu durum da Türkiye çelik sektörünün kendi üretim kapasitesini kullanmasına olanak vermiyor. Bu sebeple gelişmiş ve aktif devlet desteği alan söz konusu ülkelerle yapılacak olan serbest ticaret anlaşmalarında, çelik sektörünün kapsam dışında tutulması gerekiyor.

“Dış ticaret politika araçları ile iç piyasa korunmalı”

ABD Başkanı Trump, 232. Madde kapsamında çelik sektörünün stratejik bir sektör olduğu ve artan ithalatın ABD'nin çelik üre-

timine zarar verdiği gerekçesiyle çelik ithalatı üzerine yüzde 25 oranında ek vergi getirdi. Ardından yaptığı bir açıklama ile Türkiye'den yapılan alüminyum ithalatında gümrük vergisini yüzde 20'ye, çelikte ise yüzde 50'ye yükseltti. Bu oran, ABD'ye olan ihracatımızın yılın ilk dokuz ayında, miktar bazında yüzde 36.3, değer bazında yüzde 20.3 oranında gerilemesine yol açtı.

Gelinen bu aşamada çelik sektörünün üretimini devam ettirebilmesi için AB ülkelerinden Türkiye'ye yapılacak ihracatın yanında, ABD ve AB bölgesine ihracat yapmakta zorlanacak olan ülkelerin Türkiye'ye yönlendirmesi riskine karşı gümrük vergileri ve dış ticaret politikası araçları ile iç piyasanın korunması gerekiyor. Rusya, Ukrayna ve Çin Halk Cumhuriyeti gibi bazı ülkelerin devlet destekli dampingli fiyatlar üzerine kurulu ihracat politikaları, uluslararası piyasalarda rekabeti bozuyor, bu durum dış ticarete kayda değer açıkların oluşmasına yol açıyor. Bu tür ithalatın önlenmesine yönelik vergi ve koruyucu tedbirlerin alınmasına ihtiyaç duyuluyor.

Öte yandan sektörün kullanmakta olduğu hurda, cevher, elektrot, ferro alyaj gibi üretim girdileri büyük ölçüde ithal ediliyor. Fiyatların devamlı artmasının yanında navlun giderleri de önemli maliyet etkisi yapıyor. 2016 yılında tonu 2 bin 500 dolar

üzerinden ithal edilen grafit elektrot fiyatı, 2017 yılı başlarından itibaren 25 bin dolar seviyesini gördü, hâlihazırda tonu 18 bin dolar seviyesinden ithal ediliyor. Bu yönü ile elektrot ve ferro alyaj üzerindeki yüzde 2 ile 5.7 aralığındaki gümrük vergilerinin kaldırılması önem taşıyor.

“Sektör, yeni teknolojilerin takibinde ileri adımlar atıyor”

Türkiye çelik sektörü, Endüstri 4.0 ve globaldeki diğer gelişmeleri yakından takip ediyor. Aksi takdirde küresel pazarda rekabet gücünü koruyamayacak. Yeni teknolojilerin takibi konusunda son derece ileri adımlar atan sektör, son iki yılda önemli mesafe kaydetti. Ar-Ge merkezleri sayısını 25'e ulaştıran sektör, katma değerli ürünlerle rekabet gücünü de artıracak. Türkiye'de çelik üretimi artarak devam ediyor. Son zamanlarda gerek döviz kuru gerekse fon uygulamaları etkisiyle görülen ithalattaki düşüş nedeniyle yurtiçi talebin, yurtiçi üretimle karşılanması gerekiyor. Bu durum, orta vadede iç talepte oluşan daralmanın giderilmesi halinde ilave yatırımlar yapılmasını zorunlu kılıyor. Bu yönüyle ihracat artışından kaynaklanan üretim artışının yurtiçi talep ile desteklenmesi, sektörün uzun vadede üretim, istihdam ve dış ticaret açığının azaltılmasında önemli katkısı olacak.

“HEDEF PAZARLAR ASYA, BATI AFRIKA VE GÜNEY AMERİKA”

Adnan ASLAN
Çelik İhracatçıları Birliği
(ÇİB) Başkanı

Globalde artan korumacılık önlemleri çelik sektöründe belirsizliğe yol açıyor. Geleneksel ihrac pazarları daralıyor, alternatif pazarlarda ise rekabet artıyor. Ancak Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) kuralları çerçevesinde ihracatını gerçekleştiren Türkiye çelik sektörü, rekabetçi ve kaliteli fiyatları ile bu durumu fırsata çevirmek ve koruma önlemleri karşısında muafiyet kazanmak için çalışmalarını sürdürüyor. ABD, AB, Kanada gibi ihracatımızda önemli bir yer tutan ülke ve bölgelerde meydana gelen korumacılık önlemleri sektörün önemli gündem maddesini oluşturuyor. Ayrıca Çin başta olmak üzere Ukrayna ve Rusya gibi ülkeler, ihracat pazarlarında en büyük rakip ülkeler. İran da özellikle Irak, Suriye ve Kuzey Afrika pazarlarında bizim için önemli bir rakip. Sektör için oldukça önemli bir bölge olan Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da devam eden siyasi karışıklıklar kadar, bölgede artan çelik yatırımları da ihracatın düşmesine ve rekabetin artmasına yol açıyor.

'Section 232' yasası kapsamında, ABD'nin Türkiye'den çelik ithalatına yüzde 50 vergi getirmesi ihracatı düşürüyor. Bu

Bu yıl sonu ihracatımızın miktar bazında 19 milyon tona değer bazında ise 15 milyar dolara yükseleceğini öngörüyoruz. Hedef pazarlar arasında Güneydoğu Asya, Batı Afrika ve Güney Amerika bölgeleri yer alıyor.

yılın Ocak-Ekim döneminde en çok ihracat azalışı yaşanan ülke ABD olurken, bu ülkeye ihracatımız yüzde 37 düşerek, 1 milyon tona geriledi. Başta ABD olmak üzere ülkelerin, serbest ticareti önleyici ve DTÖ kurallarına aykırı kararları ihracatı olumsuz etkiliyor. Önümüzdeki dönemde de korumacılık seyrinin diğer ülkeleri de içine alarak devam edeceğini öngörüyoruz.

Türkiye 200'e yakın ülkeye ihracat yapıyor

Türkiye çelik sektörü, kaliteli ve rekabetçi ürünlerini 200'e yakın ülkeye ihraç ediyor. İhracatta 10'uncu sırada yer alırken, üretim bazında bakıldığında ise global ölçekte sekizinci sırada yer alıyoruz. Çelik üretiminde ilk 10'da sırasıyla Çin, Japonya, Hindistan, ABD, Rusya, Güney Kore, Almanya, Türkiye, Brezilya ve İtalya yer alıyor.

Türkiye demir-çelik sektörünün üretimi, 2017 yılında yüzde 13.1 artarak, 37.5 milyon ton oldu ve bu üretim ile globalde sekizinci oldu. 2017 yılında ihracat ise yüzde 7.7 artışla, 17.7 milyon tona yükseldi ve globalde 10'uncu ihracatçı konumunda yer aldı. Bu yılın ilk yarısında, sektör bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla miktar bazında yüzde 2.5 azalışla 9.4 milyon tonluk, değer bazında ise yüzde 22.4 artış ile 7.1 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirdi. Bu yılın ilk 10 ayında ise ihracat, 2017 yılı Ocak-Ekim dönemine kıyasla yüzde 35.2 artışla 12.4 milyar dolara yükseldi. Miktar bazında ise yüzde 15.5 artışla 16.8 milyon tona çıktı.

Son beş yıllık ihracat ve üretim rakamlarına bakıldığında; 2013 yılında üretim 34.7 milyon ton, ihracat 18.4 milyon ton olurken, 2014 yılında üretim 34 milyon tona, ihracat ise 17.5 milyon tona geriledi. 2015 yılında üretim 31.5 milyon tona,

ihracat 16.1 milyon tona düştü. 2016 yılında üretim 33.2 milyon ton, ihracat 16.5 milyon ton olarak gerçekleşti. 2017 yılında ise üretim 37.5 milyon tona, ihracat ise 17.7 milyon tona yükseldi. Bu yıl sonu ihracatımızın miktar bazında 19 milyon tona, değer bazında ise 15 milyar dolara yükseleceğini öngörüyoruz. Hedef pazarlar arasında Güneydoğu Asya, Batı Afrika ve Güney Amerika bölgeleri yer alıyor. Diğer taraftan sektörün yine son beş yıllık ithalatı incelediğinde; 2013'te 16.2, 2014'te 14.8, 2015'te 20.6, 2016'da 18.8 ve 2017'de ise 17.7 milyon ton oldu.

Çelik sektörü dolaylı olarak 250 bin kişiye istihdam sağlıyor

Türkiye çelik sektörü direkt olarak 35 bin kişiye, dolaylı olarak ise yaklaşık 250 bin kişiye istihdam sağlıyor. Türkiye ekonomisinin en önemli yapı taşlarından biri olan çelik sektörü, 1930'lu yıllardan itibaren başlayan sanayileşme hamlesinde önemli bir rol üstlendi. Devlet eliyle kurulup gelişen çelik sanayi bugün itibarıyla üç entegre, 24 ark ocaklı, beş indüksiyon ocaklı tesis ve yaklaşık 200 haddehane ile üretim yapıyor. Küresel çelik sektöründe, katma değeri yüksek ürünler ön plana çıkıyor. Türkiye'de katma değerli üretime yönelik yatırımlar istenilen düzeye ulaşılmış değil. İthalatta katma değerli çelik ürünlerinin payı oldukça yüksek. Endüstri 4.0, özellikle ağır sanayide daha az çalışanın ve daha çok bilgisayarlı sistemlerin yer aldığı, sipariştan teslimata kadar geniş bir alanı kapsayan bir süreci içeriyor. Türkiye'de globale entegrasyonlu üretim yapan çelik tesislerinin örnekleri mevcut olsa da küresel çelik sektörü nezdinde Endüstri 4.0'ın yaygınlığı görece düşük seviyelerde kalıyor.

“SEKTÖRÜN HAK ETTİĞİ KONUMA ULAŞMASI İÇİN DAHA ÇOK ÇALIŞILMALI”

Burcu AKMAN
Genel Galvanizciler Derneği
(GALDER) Genel Sekreteri

Sıcak daldırma galvaniz (SDG) sektöründe, 2017 yılı itibarıyla faaliyet gösteren firma sayısı 45, tesis sayısı ise 58'e ulaştı. 3 bin 500 kişiye istihdam sağlayan sektörün toplam teknik kapasitesi 2 milyon 600 bin ton. Yıl sonu itibarıyla yeni faaliyete geçen tesislerle beraber 150 bin tonluk bir kapasite artışı olacak. 2017 yılı ikinci yarısında özellikle güneş enerji sektöründen gelen yoğun talepyle yılı iyi bir şekilde tamamlayan sektörün toplam üretimi 1.44 milyon ton oldu. 2017 yılında kapasitenin yüzde 65'i kullanılırken, bu yıl rakam yüzde 50'nin altına geriledi. Sıcak daldırma galvaniz ürünleri, ağırlıklı olarak iç pazarda kullanılıyor, ancak özellikle enerji ve ulaştırma sektörleri başta olmak üzere Kuzey Irak, Afrika, ABD ve Avrupa ülkelerine de ihraç ediliyor.

Sıcak daldırma galvaniz, tamamlayıcı bir servis sektörü. İmalatı tamamlanmış demir ve çelik ürünlerin çinkoyla kaplanarak korozyona karşı korunmasını sağlıyor. Böylece demir-çelik ürünlerinin kullanım ömrünü uzatıyor. Enerji, ulaştırma, yapı-inşaat, bağlantı elemanları, tarım, hayvancılığın yanı sıra denizcilik, kent mobilyaları, park-bahçe ekipmanları gibi sektörler galvaniz kapla-

Türkiye'de yapılarda ve daha birçok önemli alanda galvanizli çelik kullanımı yaygınlaşmalı. Bu nedenle Avrupa'daki sıcak daldırma galvaniz endüstrisiyle kıyasladığımızda, sektörün hak ettiği konuma ulaşması için daha çok çalışılmalı.

manın kullanıldığı başlıca alanlar. Türkiye'de ise birçok ilgili sektör galvanizin önemini ve avantajlarını yeni yeni keşfediyor.

“Sektörle ilgili konularda teknik destek sağlıyoruz”

Çelik imalatçıları, tasarımcıları, kullanıcıları ve galvanizcileri bilgilendirmek için ihtiyaçlarına ve gündeme uygun olarak çeşitli yayınlar derneğimiz tarafından hazırlanıyor. Sektörle ilgili konularda teknik destek sağlıyoruz. Bu faaliyetler galvaniz kullanımına olumlu yansıyor. Sıcak daldırma galvaniz, dünyada yaklaşık 150 yıldır bilinen ve kullanılan bir kaplama. Türkiye'de ise 1950'lerden beri yapılıyor. ABD ve AB ülkelerinde galvaniz kullanımı, Türkiye'ye oranla daha çok yaygın.

Öte yandan korozyon, metalle bulunduğu ortam arasındaki fiziksel etkileşimdir ve metalin özelliklerinde bozulmayla sonuçlanır. Korozyona uğrayan ürünler kullanılmaz hale gelirler ve bu halıyla buldukları yapıların bütünlüğünü de tehlikeye atarlar. Bu sadece söz konusu çeliğe değil, ekonomiye de zarar verir. 2017 yılında Türkiye'de toplam korozyon kaybının maliyeti 51 milyar doları buluyor. Korozyon doğal bir olay olduğu için tamamen ortadan kaldıramayız, ancak onu yönetebilir ve geciktirebiliriz. Bu şekilde yıllık toplam korozyon kaybı maliyeti ortalama yüzde 30 oranlarında azaltılabilir. Bu da yaklaşık 15 milyar dolara denk geliyor.

Sektörde, özellikle son 10 yıl oldukça verimli geçti. Bu yıla kadar yılda ortalama yüzde 10 büyüme oldu. Bu büyümeye iki neden etkili oldu. Birincisi Osman Gazi Köprüsü, Yavuz Sultan Selim Köprüsü, İstanbul Havalimanı olmak üzere büyük projelerin ve altyapı, üstyapı projelerinin devreye alınması. İkincisi ise sıcak daldırma galvanizin bilinirliğinin artması ve bununla beraber

dış cephe iskeleleri gibi, inşaat çeliği gibi yeni kullanım alanlarının gündeme gelmesi oldu. Türkiye'de sıcak daldırma galvanizin sektörler bazında tüketimine bakıldığında, yıllık üretimin yarısının enerji ve ulaştırma sektörleri tarafından talep edildiği görülüyor. Bu iki alanda gerek şartnamelerde yer alması gerekse hayati öneme sahip yapıların korozyona karşı korunması gerekliliği önemli etkenler.

“Yapılarda galvanizli çelik kullanımı yaygınlaşmalı”

İnşaat sektörü Türkiye'nin lokomotif sektörlerinden, ancak SDG kaplama üretiminin sadece yüzde 18'ini oluşturuyor. Avrupa'da bu oran yüzde 43'ü buluyor. Yapılarda ve daha birçok önemli alanda galvanizli çelik kullanımı Türkiye'de yaygınlaşmalı. Bu nedenle Avrupa'daki sıcak daldırma galvaniz endüstrisiyle kıyasladığımızda, sektörün hak ettiği konuma ulaşması için daha çok çalışılmalı. Bu noktada dernek olarak sektörü tanıtmak ve geliştirmek için çeşitli projeler devreye alıyoruz. Resmi kurum ve kuruluşlarla görüşmeler yaparak, sektörün gelişmesi ve gündem konularının çözüme kavuşması için çalışıyoruz.

Globalde Avrupa'da 2009 kriziyle başlayan ve dalgalanmayla devam eden düşüş süreci, 2013'te yerini yükselmeye bıraktı. 2017 yılı verilerine göre, Türkiye orta sıralarda yer alıyor. Türkiye ekonomisine sektör olarak daha fazla katkı sağlamak için ihracatımızın artması önemli. Bu da çelik sektörüyle beraber katma değerli ürünü ihraç ederek mümkün olacak. Çeliğe galvaniz kaplamayla değer katılması açısından Türkiye'deki mevcut yatırımlar yeterli. Ancak ilginin artırılması gerek. Sıcak daldırma galvaniz sektörü henüz pazarda olması gereken ilgiye sahip değil.